

Participatierapport

Omgevingsvisie gemeente Medemblik

Datum
7 april 2026

Looptijd
Mei 2023 – december 2025

In samenwerking met
Gemeente Medemblik, Rho adviseurs en de reflectiegroep

De Wijde Blik

1. Aanleiding

De gemeente Medemblik werkt al geruime tijd aan het opstellen van een omgevingsvisie: een document dat de langetermijnvisie van de gemeente beschrijft. Met deze visie geeft de gemeente Medemblik richting aan de keuzes die de komende jaren gemaakt moeten worden. Tijdens het ontwikkelen van de visie, organiseerde de gemeente een reeks activiteiten om vanuit verschillende kanten inbreng op te halen. Inwoners, bestuurders, dorpsraden, belangengroepen en zogeheten ketenpartners dachten mee.

De omgevingsvisie is één van de verplichte instrumenten van de Omgevingswet en vormt de basis voor strategische keuzes voor de lange termijn. Het is essentieel dat die keuzes aansluiten bij het toekomstbeeld van de inwoners en andere belanghebbenden. Daarom wilde de gemeente een communicatie- en participatietraject over de omgevingsvisie. Hiervoor is De Wijde Blik gevraagd, die hierbij nauw samenwerkte met Rho adviseurs, het bureau dat de omgevingsvisie inhoudelijk opstelde.

In dit rapport staat beschreven hoe het traject is vormgegeven, welke resultaten het heeft opgeleverd en wat daarmee is gedaan. De input vanuit diverse partijen was voor de gemeente belangrijk bij het opstellen van de Agenda van de Toekomst en de uiteindelijke omgevingsvisie.

2. Communicatiekanalen

Voor dit participatietraject werd een pagina gelanceerd op de website www.samen.medemblik.nl. Op deze website plaatst de gemeente Medemblik gemeentebrede onderwerpen waarover inwoners kunnen meedenken. Op de pagina stond informatie over de verschillende fasen van het traject, waaronder de online enquête. Om inwoners te bereiken zijn de sociale mediakanalen van de gemeente Medemblik, lokale media en het netwerk van de kernraden ingezet. Daarnaast is er een speciaal e-mailadres in de lucht waar inwoners terechtkonden met vragen over de Omgevingsvisie en het bijbehorende participatietraject.

Participatieproces Omgevingsvisie

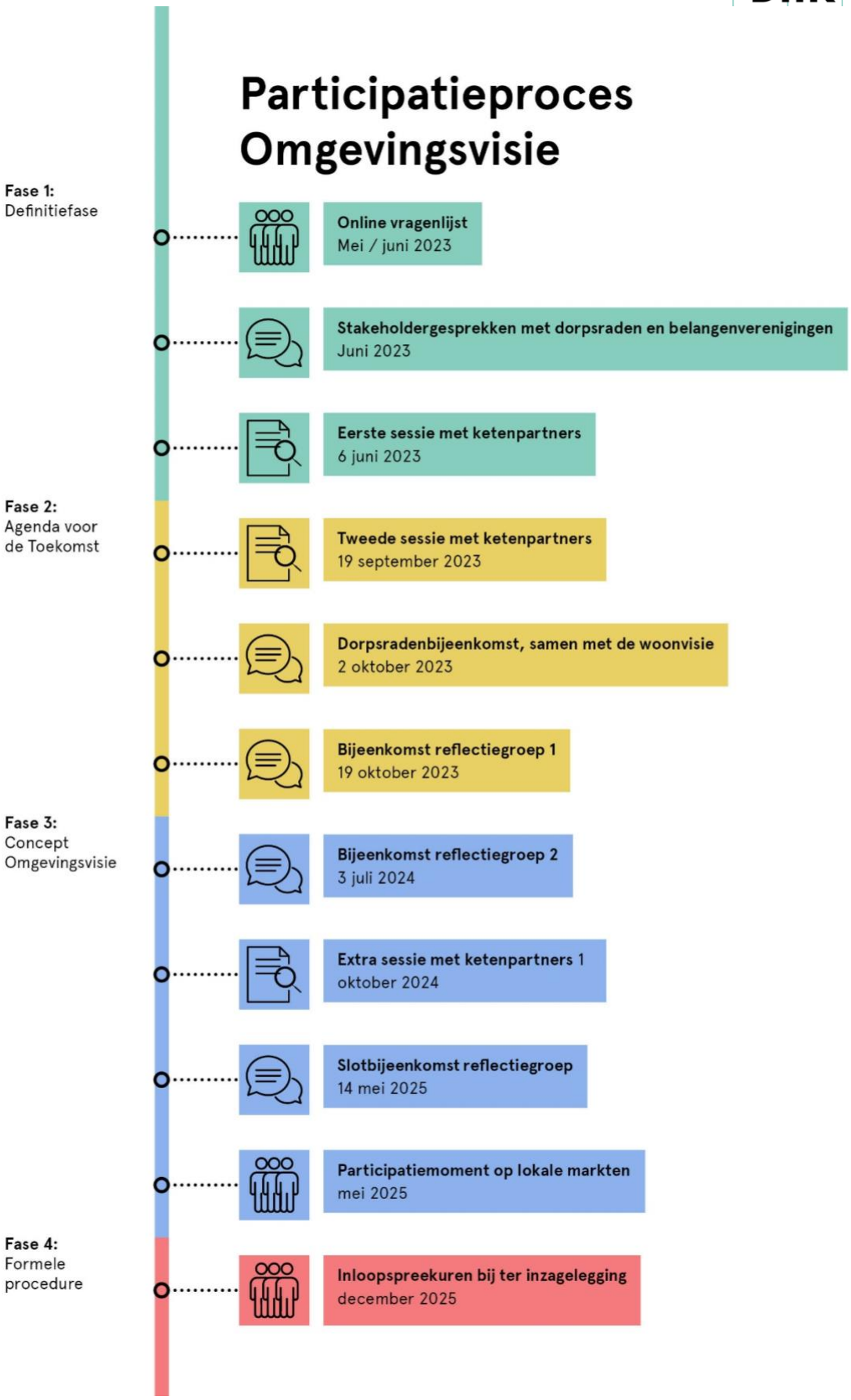

3. Participatieproces en deelname

Het participatietraject voor de omgevingsvisie ging van start in mei 2023 en liep door tot aan de officiële indiening van de concept-omgevingsvisie in december 2025. In deze periode vonden de volgende contactmomenten plaats:

Fase 1: Definitiefase

In de eerste fase stond het scherp krijgen van de opgaven centraal. Daarom hebben we vooral ideeën opgehaald van inwoners over de gemeente: hoe zien jullie de gemeente nu en wat zijn jullie wensen voor straks? Deze ideeën vormden input voor de Agenda voor de Toekomst, waarin de belangrijkste opgaven voor de gemeente werden verzameld.

- **Online vragenlijst (mei-juni 2023)**

Het doel was om een brede groep stakeholders te bereiken. Dat deden we aan de hand van een online enquête. Deze enquête ging in op hoe inwoners hun leefomgeving ervaren, wat hun toekomstbeeld is en welke thema's volgens hen prioriteit moeten krijgen.

We stelden niet als doel om een representatieve afspiegeling van de gemeente te krijgen, maar wel om zoveel mogelijk verschillende mensen te bevragen. Qua leeftijden, betrokkenheid en woonplek. Omdat de gemeente Medemblik zich typeert door de vele kernen: dorpen en stad, zette de gemeente vooral in op de kernraden, die ieder een eigen gemeenschap vertegenwoordigen. Zij deelden de enquête met hun achterban én de enquête werd via de kanalen van de gemeente Medemblik verspreid en op samen.medemblik.nl geplaatst.

De enquête werd in totaal 530 keer ingevuld, waarvan 308 keer volledig. Hoewel de respons per kern wisselde, geven de resultaten een goed beeld van de belangrijkste thema's die spelen, wat inwoners zien als de sterke punten van hun gemeente en wat beter moet. Vooral in de agendavorming speelden de uitkomsten van de enquête een rol.

Wonen bleek het belangrijkste thema voor inwoners, met specifiek behoefte aan woningen voor senioren (levensloopbestendige woningen) en betaalbare starterswoningen.

- **Stakeholdergesprekken met dorpsraden en belangenvereniging (juni 2023)**

Om de bestaande situatie helder te krijgen en de uitkomsten van de enquête te toetsen en uit te diepen, voerden we een reeks verkennende gesprekken met een groot deel van de kernraden. De visie die iedere kern eerder had opgesteld, vormde steeds de basis van de gesprekken. Sommige kernraden waren in de periode niet beschikbaar voor een gesprek. Daarom namen we van die plekken de inhoud van hun kernvisie mee. Ook met belangenverenigingen Ondernemersfederatie Medemblik (OFM) en LTO

werden gesprekken gevoerd over hun visie op de toekomst van de gemeente.

'Ieder dorp staat voor z'n eigen identiteit. Ga daar als gemeente niet aan voorbij.'

- **Eerste sessie met ketenpartners (6 juni 2023)**

De langetermijnvisie voor onze gemeente raakt meer organisaties dan alleen de gemeente zelf. Daarom was het belangrijk om samen met die zogeheten ketenpartners te verkennen welke opgaven er spelen, welke kwaliteiten (beter) benut kunnen worden en waar samenwerking nodig is. In samenwerking met Rho adviseurs organiseerde de gemeente een eerste sessie om partners aan te haken, kennis uit te wisselen en grensoverschrijdende opgaven af te stemmen.

Aan deze sessie nam een brede groep organisaties deel: Recreatieschap Westfriesland, Transdev, HVC, Veiligheidsregio Noord-Holland Noord, Omgevingsdienst Noord-Holland Noord, Woningstichting Het Grootslag, De Woonschakel, Archeologie Westfriesland, GGD, Greenport Noord-Holland Noord, PWN, de SED-organisatie en de Provincie Noord-Holland.

Fase 2: Agenda voor de Toekomst

Met de input van alle genoemde partijen stelde het projectteam een 'Agenda voor de Toekomst' op. Dat is een document waarin de belangrijkste opgaves voor de gemeente zijn geagendeerd. De agenda vormde de eerste stap van de Omgevingsvisie en de basis voor de verdere uitwerking. Daarom werd dit document door de gemeenteraad vastgesteld.

De vervolgfase bouwde voort op de belangrijkste opgaven en stond vooral in het teken van koers bepalen, prioriteiten stellen en scherpe keuzes maken. Daar waren de volgende bijeenkomsten dus ook op ingericht.

Om inwoners gerichter mee te laten denken, is gekozen voor een vaste reflectiegroep die gedurende het proces verder met ons mee kon denken. Hiervoor werden alle kernraden en de eerder betrokken belangengroepen (OFM, LTO) uitgenodigd. In de reflectiegroep konden deelnemers verder in detail meedenken over de keuzes en afwegingen voor de toekomst van de gemeente Medemblik.

- **Tweede sessie met ketenpartners (19 september 2023)**

Tijden de tweede sessie met 11 ketenpartners en 8 organisaties lag de focus op het maken van een verdieping op de gebieden en keuzes die voorlagen vanuit de vastgestelde Agenda voor de Toekomst. Centraal stonden 3 thema's: Wonen & Leven, Economie en tot slot Cultuurhistorie, landschap Natuur en Recreatie.

Aan deze sessie namen de volgende organisaties deel:
Pwn, MOOI Noord-Holland, GGD, De Woonschakel, Veiligheidsregio Noord-Holland Noord, Archeologie West-Friesland, HVC Groep, Provincie Noord-Holland.

- **Kernradenbijeenkomst (2 oktober 2023)**

Tegelijk met de omgevingsvisie werkte de gemeente Medemblik ook aan een nieuwe Woonvisie. Omdat het thema wonen in de eerste fase duidelijk naar voren kwam als belangrijkste thema, bundelden we de krachten met het team van de woonvisie voor een gezamenlijke aftrap. We sloten aan bij een kernradenbijeenkomst om beide visies te introduceren en toe te lichten hoe mensen konden meedenken.

Aan de hand van een aantal stellingen zetten we de kernraden alvast aan het denken over de opgaves waar de gemeente Medemblik op het gebied van wonen voor staat. Ook konden kernraden hun interesse kenbaar maken om verder mee te praten in de reflectiegroep.

- **Bijeenkomst 1 reflectiegroep (19 oktober 2023)**

Tijdens de eerste bijeenkomst was er een goede opkomst van 22 vertegenwoordigers van 12 kernraden en belangenverenigingen. Aan de hand van stellingen gingen we langs belangrijke opgaven op het gebied van wonen, leefbaarheid en voorzieningen, (verkeers-) veiligheid, werkgelegenheid en de agrarische sector. Deze inbreng is meegenomen in het opstellen van een passende aanpak van de opgaven in de gemeente.

Het doel was om meer inzicht te krijgen in het perspectief van de inwoners, ondernemers en agrariër, maar ook om locatiespecifieke verschillen te achterhalen. Daarom lag de focus tijdens de bijeenkomst voornamelijk op de argumentatie van de deelnemers.

Fase 3: Conceptontwerp omgevingsvisie

- **Bijeenkomst 2 reflectiegroep (3 juli 2024)**

De tweede reflectiegroep was bedoeld om te informeren over de stand van zaken van het opstellen van de omgevingsvisie Medemblik. Hoewel er nog geen conceptontwerp omgevingsvisie lag, vond de gemeente het wel belangrijk om de reflectiegroep op de hoogte te houden van de tussenstappen.

Op basis van een werksessie met het college waren er drie ruimtelijke scenario's opgesteld die de gemeente graag wilde voorleggen (fijne woongemeente, groen & waterrijk en sterke economische groei). Daarom werden de scenariokaarten aan de reflectiegroep gepresenteerd met een toelichting van Rho adviseurs.

- **Extra sessie met ketenpartners (1 oktober 2024)**

Voorafgaand aan deze sessie kregen de deelnemers een concept versie van de Omgevingsvisie toegestuurd om hier kennis van te nemen en daarop inhoudelijk te reageren. Tijdens deze sessie was gelegenheid om nog cruciale ontbrekende zaken door te geven. Verder stond de bijeenkomst in het teken van het werken met deze Omgevingsvisie en de relatie met de andere instrumenten van de Omgevingswet en Omgevingsvergunningen.

Aan deze extra sessie namen de volgende organisaties deel:
Interne collega's gemeente Medemblik**,** OD NHN, Pwn, MOOI Noord-Holland, GGD, GGDHN, De Woonschakel, Veiligheidsregio Noord-Holland Noord, Archeologie West-Friesland, HVC Groep, Provincie Noord-Holland, Recreatieschap Westfriesland, SED-organisatie, Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Staatsbosbeheer, Landschap Noord-Holland, Rijkswaterstaat, Woningstichting Het Grootslag, Greenport Noord-Holland Noord en de buurgemeenten: Hoorn, Koggeland, Opmeer, Hollands Kroon.

- **Slotbijeenkomst reflectiegroep (14 mei 2025)**

Na een aantal keer uitstellen, konden we in mei 2025 het conceptontwerp omgevingsvisie voorleggen aan de reflectiegroep. De deelnemers konden laten weten wat ze van het concept vonden, op hoofdlijnen en op detailniveau. De visie sluit af met vier gebiedsrichtingen: de IJsselmeerkust, Zwaagdijk en omgeving, Wognum en omgeving en het noordwestelijke deel. Het doel van de laatste bijeenkomst was om de keuze voor deze vier gebieden toe te lichten en van de reflectiegroep gerichte feedback te vragen. Daarnaast wilden we duidelijk maken wat de visie concreet betekent voor de afzonderlijke kernen.

Na een plenaire presentatie konden de leden van de reflectiegroep aansluiten bij de tafels die voor hen het meest relevant waren. Omdat de focusgebieden deels overlappen, sloten veel deelnemers bij meerdere tafels aan. Aan de tafels konden zij gerichte feedback geven op de kaarten.

De icoontjes op de kaarten geven slechts een indicatie van mogelijke functies. Inwoners gaven bijvoorbeeld aan dat niet alle voorzieningen waren weergegeven en dat sommige elektriciteitslocaties niet overeenkwamen met de huidige situatie.

Nadat de kernraden aangaven dat de reactietermijn voor de stukken te kort was, werd die met twee weken verlengd. Alle deelnemers werden bedankt voor al hun tijd om mee te denken.

- **Straatinterviews op lokale markten**

Naast de ketenpartners en de reflectiegroep wilde de gemeente ook individuele inwoners de gelegenheid geven om op de hoofdlijnen van de omgevingsvisie te reageren. Daarom sloten we met de omgevingsvisie aan bij twee momenten dat veel mensen uit de gemeente samenkomen. We legden de 80%-versie van de omgevingsvisie voor aan inwoners door twee keer de markt op te gaan. Op duidelijke informatieborden vertelden we in begrijpelijke taal wat de visie inhoudt en welke richting de gemeente heeft gekozen. Bezoekers konden onder het genot van een kop koffie en een stukje brownie rondkijken en hun aandachtspunten met ons delen. We sloten aan op twee momenten:

- Maandag 26 mei op de weekmarkt in Medemblik
- Donderdag 29 mei op de jaarmarkt in Wognum

omgevingsvisie op de markt

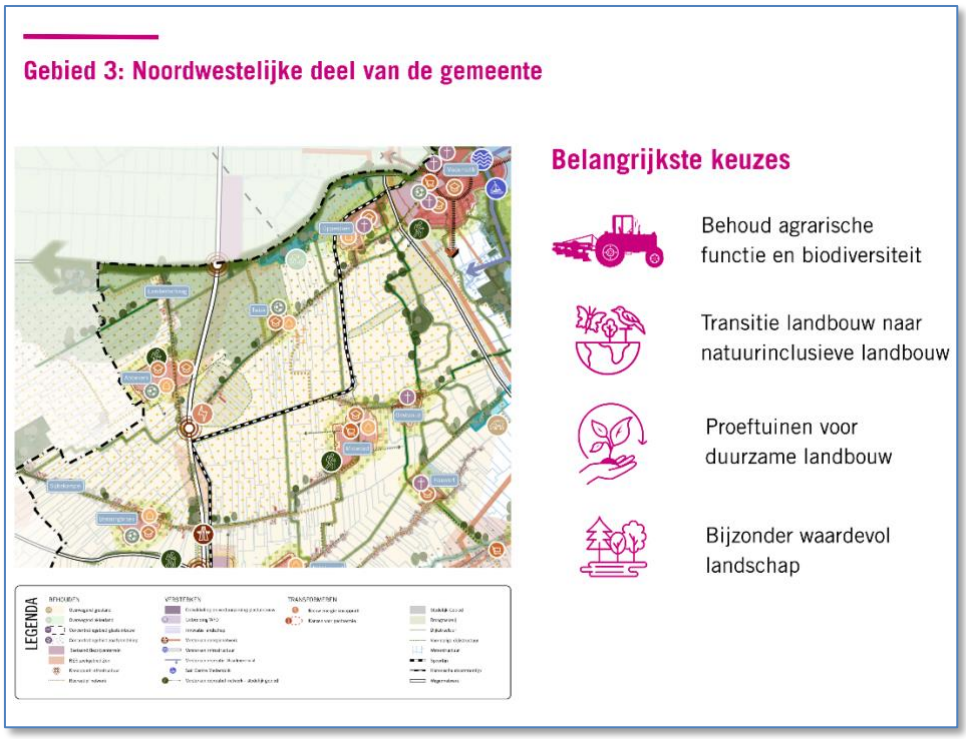

één van de informatieborden

Fase 4: Formele procedure

- **Inloopspreekuren bij ter inzagelegging**

Tijdens de formele terinzagelegging kunnen inwoners hun vragen en opmerkingen kwijt tijdens twee inloopmomenten op het gemeentehuis. In de conceptversie van de visie kunnen die punten dus niet meer worden meegenomen. Wel benadrukt de gemeente dat ze de input zoveel mogelijk meenemen naar de verdere uitwerking van de visie: in de gebiedsgerichte uitwerking en latere programma's.

4. Wat is er opgehaald?

Leden van de reflectiegroep waren kritisch maar zeer betrokken tijdens het meedenken over de visie. Toch gingen de meeste aandachtspunten over concretere zaken dan de omgevingsvisie, die onvermijdelijk nogal abstract is.

Resultaten fase 1 / online enquête

Via de enquête deelden inwoners hun inzichten over de belangrijkste zwaktepunten en krachten voor hun eigen woonkern én voor de gemeente als geheel. De volgende resultaten sprongen eruit:

Belangrijkste thema's voor de toekomst van de gemeente?

1. Woningen voor iedereen
2. Voldoende voorzieningen in de eigen gemeente
3. Een veilige omgeving
4. Ruimte voor groen, water en natuur

Wat gaat er wel goed in de kernen?

1. Dorpsgevoel
2. Verenigingsleven
3. Groene leefomgeving
4. Rust
5. Openheid landschap

Wat gaat er niet goed in de kernen?

1. Huisvesting
2. Verkeersveiligheid
3. Voorzieningen
4. Bereikbaarheid

De totale uitkomsten per kern zijn terug te vinden in de bijlage met bevindingen.

Resultaten fase 1 / stakeholdergesprekken

Woningen voor iedereen
In de enquête werd wonen zowel aangemerkt als belangrijkste thema als nummer 1 van wat er beter kan in de omgeving. Ook was dit het meest besproken thema uit de stakeholdergesprekken. De raden merken dat hun kernen vergrijzen en dat jongeren geen huizen kunnen vinden en wegtrekken.

Beperkingen van de gemeente hoeveel woningen ergens mogen komen, zijn daarom niet goed ontvangen. Ook bewonersinitiatieven lopen vaak vast op regelgeving, waardoor kernraden vragen om meer flexibiliteit. De voorkeur voor het bouwen ligt bij starters, om jongeren in de regio te houden. Daarnaast ook bij woningen voor ouderen: daar is een tekort aan, terwijl ze nodig zijn om de doorstroom te stimuleren.

Voldoende voorzieningen in de eigen kern
Voorzieningen als een supermarkt, basisschool of café dragen volgens veel bewoners niet alleen bij aan praktische leefbaarheid, maar ook aan sociale cohesie in het dorp. Zeker voor ouderen, die vaak geen vervoer hebben, zijn nabijgelegen winkels of ontmoetingsplekken van groot belang. Hoewel niet elk dorp evenveel voorzieningen nodig heeft, wordt benadrukt dat er per kern in elk geval een basisaanbod aanwezig moet zijn om de levendigheid in stand te houden.

Een veilige omgeving
Op veel plekken in de gemeente wordt te hard gereden, wat leidt tot onveilige situaties. Daarom klinkt er de wens om meer 30 km/u-zones in te stellen en strenger te handhaven. Daarnaast zijn er zorgen over het vracht- en agrarisch verkeer dat nu vaak door de dorpskernen rijdt. Dit zorgt volgens sommige kernraden voor onveiligheid, maar ook voor trillingen die schade aanbrengen aan de vaak historische bebouwing.

Relatie tussen kern en gemeente
Dit participatietraject begon uiteraard niet vanaf nul. Sommige kernen ervaren namelijk dat de aandacht van de gemeente vooral naar grote kernen gaat, zoals de stad Medemblik. De raden gaven aan dat er voorheen weinig van hun inbreng terug is te zien in gemeentelijk beleid. De gemeente heeft iedere kern gevraagd om een kernvisie op te stellen, maar daar is volgens hen nog te weinig gebruik van gemaakt. Lokale kennis en betrokkenheid blijft daarmee nog onderbenut. De samenwerking met de provincie Noord-Holland voelt voor inwoners nog verder weg, alsof het onmogelijk is om input te leveren op provinciaal beleid.

Energietransitie
De plaatsing van zonnepanelen op landbouwgrond roept vragen op bij stakeholder LTO. Dat komt doordat er bij boeren ook behoefte aan meer grond voor hun bedrijfsvoering. Dit spanningsveld leidt tot zorgen in de gemeenschap. Daarnaast wordt de overbelasting van het elektriciteitsnet (netcongestie) genoemd als een groeiend probleem voor toekomstige duurzame initiatieven.

Ondernemers
Ondernemers geven aan dat ze direct of indirect verbonden zijn met de landbouwsector, en er daarom profijt van hebben om zich hier te vestigen. De bestaande bedrijventerreinen zitten inmiddels vol, terwijl de vraag naar uitbreidingsruimte dus toeneemt. Zonder nieuwe ontwikkelmogelijkheden vreest de afvaardiging van de ondernemersfederatie (OFM) voor stagnatie van hun activiteiten.

De gespreksverslagen zijn terug te vinden in de bijlage met bevindingen.

Resultaten fase 2 / reflectiegroepbijeenkomsten

Wonen
In de vorige fase werd al duidelijk dat vrijwel alle kernen spreken van een woningnood, voornamelijk voor eigen jeugd en ouderen. Er is opgeroepen om regelgeving te versoepelen, zodat er meer vormen van woningbouw mogelijk worden. De verdeling in woningbouw tussen grote en kleine kernen (70-30), wordt bijvoorbeeld als beperkend ervaren.

- De kernen zijn verdeeld over het bouwen voor en aantrekken van woningzoekenden uit de metropoolregio Amsterdam. Sommige kernen zien het als een kans voor kernen om te groeien en daarmee voorzieningen in stand te houden. Andere kernen zouden liever voorrang geven aan mensen uit te eigen regio, omdat die

meer verbonden zijn met de agrarische identiteit van West-Friesland.
- De kernen zijn het er echter over eens dat dit nu niet aan de orde is: vooralsnog is er sprake van een tekort aan woningen.

Leefbaarheid en voorzieningen
Dat het behoud van voorzieningen belangrijk is voor de leefbaarheid van onze inwoners was duidelijk. Daarom vroegen we kernraden welke voorzieningen essentieel zijn als er een keuze gemaakt moest worden.

- In sommige kernen fungeert de supermarkt als een belangrijke ontmoetingsplek.
- Een belangrijk aandachtspunt is dat dorpshuizen essentieel zijn, omdat daar verschillende functies in gecombineerd kunnen worden. Het samenvoegen van functies wordt gezien als een goede manier om
- De kleine kernen vinden iedere voorziening meegenomen en willen behouden wat ze nog hebben.
- Over het samenwerken tussen kernen om gezamenlijk één voorziening in stand te houden kan niet op veel bijval rekenen. Sommige dorpen geven aan dat ze hun identiteit behouden en zijn bang voor de uitholling ervan.

Verkeersveiligheid
- Onveilige kruispunten voldoen soms misschien wel aan normen, maar voelen voor inwoners niet veilig.
- Behoefte aan snelheidsremmende maatregelen, betere handhaving en samenhangend fietsnetwerk.
- Overlast van landbouwverkeer en zwaar vrachtverkeer wordt breed ervaren.

Agrarische sector
- De meeste kernen en LTO zijn spaarzaam met hun landbouwgrond, omdat die juist op deze plek zo vruchtbaar is en kenmerkend voor het gebied. Deze grond opofferen voor zonnevelden, zou niet op prijs gesteld worden.
- Er zijn kernen die vinden dat de gemeente agrariërs meer moet controleren, vooral op het gebied van landbouwverkeer en spuitzones.
- De LTO heeft aangegeven dat de gemeentelijke regels wel als belemmerend worden ervaren.

Werkgelegenheid
Dit thema kwam op tafel voor het behoud van jonge mensen in de regio. Waarvan het knelpunt is dat de gemeente niet genoeg werkgelegenheid kan bieden. Op dit vlak zijn de kernen verdeeld:

- Ingrijpen: de gemeente Medemblik moet actief inzetten op ruimte, onderwijs en langetermijnvisie.
- Accepteren: het wegtrekken van jongeren is van alle tijden. thuiswerken en terugkeer later verzachten het probleem.

RESULTATEN FASE 3: slotbijeenkomst en op de markt

De complete verslagen van de reflectiegroepbijeenkomsten en de markt zijn terug te vinden in de bijlage met bevindingen.

5. Wat is ermee gedaan?

Keuze koers

Een belangrijk onderdeel van de omgevingsvisie is om het gebied integraal te behandelen in plaats van per thema. Met behulp van de input van de kernraden, heeft de gemeente Medemblik gekozen voor het gemengde scenario *'een fijne woongemeente'*. Dit scenario richt zich op leefbaarheid, gezondheid en veiligheid, met aandacht voor dorps- en buurthuizen, kleinschalige woningbouw en het behoud van het landschap. Economische ontwikkeling blijft mogelijk, maar krijgt duidelijke ruimtelijke kaders en wordt zorgvuldig landschappelijk ingepast.

De omgevingsvisie schetst de koers op hoofdlijnen en bevat daarom geen concrete locaties of aantallen. Thema's zoals de woningbouwverdeling na 2029, voorzieningen per kern en de huisvesting van arbeidsmigranten worden in vervolginstrumenten verder uitgewerkt. Uit de participatie blijkt dat kernraden zich herkennen in de gekozen richting, maar ook behoefte houden aan verdere concretisering en het borgen van de belangen in volgende fases.

Verkeersveiligheid

Het spanningsveld rondom verkeersveiligheid is bij de gemeente bekend. Deelnemers geven aan dat niet zozeer de regels zelf, maar vooral het overtreden ervan en het gebrek aan handhaving als kern van het probleem worden ervaren. Daarnaast klinkt de oproep om prioriteit te geven aan het verbeteren van de bestaande infrastructuur. Volgens participanten zou eerst worden gekeken naar het veiliger maken van de huidige wegen en paden, voordat wordt ingezet op de aanleg van nieuwe routes.

Reactie vanuit het projectteam
Wij vinden dat de verbetering van voet- en wandelpaden en het principe van veilige, aantrekkelijke loop- en fietsroutes structureel onderdeel moeten zijn van de omgevingsvisie. Wandel- en looproutes dragen bij aan toegankelijkheid, gezondheid, duurzaamheid en leefbaarheid en sluiten aan bij de integrale benadering van fysieke leefomgeving zoals beoogd onder de Omgevingswet.

De omgevingsvisie biedt hiervoor de kaders. We leggen vast dat bij nieuwe ontwikkelingen vooraf gekeken moet worden of en op welke manier de wandelstructuur kan worden versterkt. Op die manier blijven ook bewoners en bezoekers zonder auto goed bereikbaar. De concrete uitwerking, zoals paden, knelpunten, varianten of maatregelen

worden op een later moment uitgewerkt, bijvoorbeeld in het omgevingsplan of thematische programma's.

Behoud van voorzieningen

Het behouden van voorzieningen kwam voor zowel individuele bewoners als de reflectiegroep naar voren als één van de belangrijkste opgaven voor de gemeente. Vooral in kleinere kernen vrezen inwoners dat ze straks voor iedere voorziening naar een grote kern moeten, wat de leefbaarheid en sociale cohesie van de dorpen in het gedrang brengt. In de visie staat het principe omschreven dat de gemeente zich inzet om voorzieningen te 'behouden of versterken'. Dit is voor sommige participanten nog niet expliciet genoeg.

Reactie vanuit het projectteam

Zeker wat betreft commerciële voorzieningen, kan de gemeente in de omgevingsvisie niet garanderen dat deze behouden blijven. Wel kunnen we met de visie de voorwaarden scheppen om de ruimtelijke mogelijkheden voor voorzieningen open te houden en zo de leefbaarheid voor de kernen te waarborgen. Concreet betekent dit dat we in de omgevingsvisie een 'haakje' opnemen: waar mogelijk reserveren we ruimte voor voorzieningen, waarna we per dorp bekijken of en hoe deze ruimte kan worden ingevuld.

Voor maatschappelijke voorzieningen waarvan de gemeente eigenaar is of verantwoordelijkheid draagt, kunnen we wél een zekere borging nastreven. Voor commerciële voorzieningen is het uiteindelijk aan eigenaren of exploitanten of ze blijven. Ons streven is om faciliterend, stimulerend en ondersteunend op te treden, en waar mogelijk op basis van de omgevingsvisie concrete acties per dorp vast te leggen om voorzieningen te behouden.

Woningbouw

Sommige kernraden vragen om nieuwbouw die gericht moet zijn op het behoud van eigen inwoners (jongeren en senioren), omdat zij de draagkracht vormen voor voorzieningen. Sommige kernraden zijn ervan overtuigd dat instromende bewoners vanuit andere gemeenten minder bijdragen aan verenigingen en stichtingen.

Zonder nieuwbouw geen jonge gezinnen en geen doorstroom, wat leefbaarheid en voorzieningen bedreigt. Richtlijnen in visie maken nieuwbouw onzeker. Starterswoningen zijn te duur; verhoging startersleningen moet substantieel zijn.

Reactie vanuit het projectteam
Wij onderschrijven dat nieuwbouw gericht moet zijn op het behoud van eigen inwoners, zodat dorpen vitaal blijven. Door specifiek te kijken naar de behoeften vergroten we de kans dat er daadwerkelijk woningen worden gebouwd voor de eigen bevolking.

Juridisch is het voor de gemeente echter niet mogelijk om in de omgevingsvisie bindend vast te leggen dat nieuwbouw uitsluitend voor eigen inwoners is. Het recht op vestiging geldt immers voor iedereen. Wel blijven we inzetten op wat binnen onze mogelijkheden ligt: we denken mee, faciliteren en stimuleren, en onderzoeken per dorp hoe we woningbouw kunnen richten op eigen inwoners — met oog voor toekomstige voorzieningen en leefbaarheid.

Wij erkennen dat zonder nieuwbouw jonge gezinnen en doorstroming niet op peil blijven en dat dit gevolgen heeft voor leefbaarheid. In de omgevingsvisie leggen we géén beperkende regels op wat betreft nieuwbouw. Wel hanteren we kaders voor kwaliteit en leefbaarheid: nieuwbouw moet klimaat adaptief zijn, bijdragen aan een passende woon- en leefomgeving en voldoende ruimte bieden voor voorzieningen, groen en recreatie. Die kwaliteitsgerichte benadering is vanzelfsprekend en behoort voor ons tot integraal ruimtelijk beleid.

Ondersteuning van verenigingen

Volgens inwoners behoort het actieve verenigingsleven tot de belangrijkste kwaliteiten van de gemeente Medemblik. Tegelijkertijd signaleren kernraden dat veel verenigingen kampen met dalende ledenaantallen en financiële druk. Zij zien hierin ook een rol voor de gemeente weggelegd: het borgen en ondersteunen van het verenigingsleven, zodat deze sociale structuren behouden kunnen blijven.

Reactie vanuit het projectteam
Wij constateren dat het verenigingsleven onder druk staat, mede door teruglopende ledenaantallen. In de omgevingsvisie geven we daarom aan dat we het belang van het verenigingsleven onderschrijven en dat hiervoor zowel ruimtelijk als beleidsmatig voldoende ruimte moet worden geboden.

De concrete uitwerking van ondersteuning, facilitering of versterking van verenigingen maakt echter geen onderdeel uit van de omgevingsvisie. Deze uitwerking vindt plaats in specifiek beleid en kan, waar nodig, per vereniging op maat worden vormgegeven.

Landbouwtransitie

Agrariërs, vertegenwoordigd door de LTO, geven aan achter de duurzame landbouwtransitie te staan, mits het tempo wel uitvoerbaar is voor de bedrijven. Aan de ene kant leven er zorgen over mogelijk ruimtelijke

conflicten met woningbouw en zonnepanelen. De oproep is om dergelijke ontwikkelingen waar mogelijk te voorkomen en anders te compenseren. Ook kijken de bedrijven nog op tegen de risico's van natuurinclusieve maatregelen, zoals lagere gewasopbrengsten door plagen of schimmel. Daarom wordt er gevraagd om duidelijk en eerlijke voorwaarden.

Hoewel de gebiedsgerichte aanpak op steun kan rekenen, hebben de agrariërs ook zorgen over een ongelijke behandeling. De locatie van een bedrijf mag volgens hen niet bepalend zijn voor de mate van ondersteuning door de gemeente.

Reactie vanuit het projectteam
Wij ondersteunen de transitie naar duurzame of natuurinclusieve landbouw, maar dan zó dat agrarische bedrijven economisch perspectief houden. We blijven oog houden voor een gelijk speelveld en voor het behoud van de positie van agrariërs. We willen graag meedenken en faciliteren waar mogelijk, om samen te zoeken naar verdienmodellen en realistische transitieroutes die passen bij de ondernemers.

Natuurbehoud

Natuurbehoud is volgens enkele leden van de reflectiegroep een onderbelicht thema in de omgevingsvisie. Zij pleiten voor meer aandacht voor spuitzones en de effecten van landbouw op gezondheid en biodiversiteit. Daarnaast vragen zij om een aantal concrete punten mee te nemen in de verdere uitwerking van de gebiedsvisies.

- Egboetswater wordt gezien als kansrijk voor een betere verbinding tussen voedselbos, ruiterpaden en speelvoorzieningen.
- In een ander deel van het plangebied lijkt veeteelt plaats te maken voor meer akkerbouw. Dat heeft volgens betrokkenen een grote impact op leefbaarheid en natuur en leidt tot toenemende verkeersonveiligheid door het gebruik van zwaar landbouwmaterieel.
- Ook wordt er door een kern gewezen op de noodzaak tot bescherming van het Meester Derrikspark en natuurgebied De Kromme Leek.

Reactie vanuit het projectteam
Natuurbehoud en natuurbescherming zijn wettelijk verankerd in de Omgevingswet. In de omgevingsvisie leggen we de richting en ambities vast, maar wijzen we geen nieuwe natuurzones definitief aan. Zo behouden we de benodigde flexibiliteit voor verdere afwegingen in de plan- en programmeringsfase. Waar nodig en mogelijk stemmen we ruimtelijke plannen af op de wettelijke zorgplicht voor natuur en op de bescherming van bestaande natuurwaarden, flora en fauna.

Verder benoemt de omgevingsvisie niet concreet welke vormen van landbouwontwikkeling op specifieke locaties wenselijk zijn. Wel

erkennen we dat bepaalde ontwikkelingen, bijvoorbeeld als deze leiden tot overlast of verkeersdruk, aandacht en aanpak vragen. Om daar in de toekomst gericht op te kunnen sturen, is aanvullend en specifiek landbouwbeleid nodig. De omgevingsvisie legt daarvoor de basis, maar gaat op dit moment nog niet in detail in op deze uitwerkingen. Die volgen binnen thematische beleidskaders of gebiedsgerichte uitwerkingen.

Duidelijkheid en haalbaarheid visie

De reflectiegroep heeft kritische meegelezen met de 80%-versie van de omgevingsvisie. Een vaker gehoord punt is dat het document te algemeen en abstract is en niet genoeg ingaat op concrete plannen en maatregelen. Formuleringen zoals 'zoveel mogelijk' bieden volgens sommige kernraden teveel ruimte voor interpretatie, met daarbij de angst dat de ambities niet worden waargemaakt. Ook klinkt er twijfel over de ruimte voor lokale invloed. Woningbouwlocaties lijken in de visie al vooraf bepaald, waardoor er weinig ruimte overblijft voor de gebiedsvisies.

Reactie vanuit het projectteam
De forumleringen zijn over het algemeen niet concreter gemaakt dan in de 80% versie. Eerst wordt de omgevingsvisie gemaakt, die de lange termijn koers en ambities voor de hele gemeente bepaalt. Daarna volgt de gebiedsvisie, waarin die algemene doelen worden vertaald naar duidelijke kaders voor één specifiek gebied. De omgevingsvisie is dus nodig als 'stip op de horizon'. Zonder het houvast van dat brede kader is het voor de gemeente niet haalbaar om een concrete visie voor een bepaald gebied maken.

Proces en participatie

Niet alle dorpsraden vinden dat er voldoende momenten zijn geweest om mee te denken. De participatiemomenten zijn een paar keer noodgedwongen uitgesteld omdat de omgevingsvisie inhoudelijk nog niet ver genoeg was om op te reageren of keuzes nog aangescherpt moesten worden.

In de laatste fase kon de reflectiegroep reageren op de conceptversie van de omgevingsvisie die voor ongeveer 80% gereed was. De kernraden hebben duidelijk gemaakt dat de reactietermijn van 3 weken om op de hele concept omgevingsvisie te reageren niet toereikend was. Dat komt doordat het deelnemen in een kernraad en het ook betekent dat de 'achterban', willen betrekken. Als reactie hierop, hebben we de reactietermijn om op de stukken te reageren met twee weken verlengd.

Een nieuw projectteam gaat aan de slag met de gebiedsgerichte uitwerkingen van de omgevingsvisie. De input die tijdens dit participatietraject is opgehaald, bevat veel waardevolle informatie voor deze vervolgfase. Daarom vormen de uitkomsten van het traject een

startpunt voor de gebiedsvisies, zodat participanten niet weer vanaf nul hoeven te beginnen.

6. Afsluiting en vervolg

Op 31 maart 2026 heeft het College ingestemd met de ontwerp-Omgevingsvisie en deze vrijgegeven voor terinzagelegging. De ontwerp-Omgevingsvisie wordt ter inzage gelegd in een periode van zes weken. In die periode kan iedereen nog een zienswijze indienen. Na deze periode beoordeelt het college of de zienswijzen tot wijziging van de Omgevingsvisie leiden. Daarna wordt de Omgevingsvisie aan de gemeenteraad ter vaststelling aangeboden.

7. Bijlagen

- Resultaten online enquête
- Gespreksverslagen stakeholders
- Verslaglegging sessies reflectiegroep
- Uitkomsten participatie weekmarkten